

Załącznik do Uchwały 1/2012 Zebrania Wiejskiego
sołectwa Bardyny z dnia 10 grudnia 2012 r.

załącznik do Uchwały Rady Gminy Wilczęta
nr XIV/136/12 z dnia 21 grudnia 2012 r.

Aktualizacja Planu Odnowy Miejscowości Bardyny w Gminie Wilczęta na lata 2012-2020

Spis treści:

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1 Położenie miejscowości, przynależność administracyjna i powierzchnia	3
1.2 Ludność	6
1.3 Historia	6
1.4 Przestrzenna struktura miejscowości	7
2.1 Zasoby przyrodnicze	8
2.2 Dziedzictwo kulturowe	9
2.3 Obiekty i tereny	9
2.4 Infrastruktura społeczna	9
2.5 Infrastruktura techniczna	11
2.5.1 Drogi	11
2.5.2 Wodociągi	12
2.5.3 Kanalizacja	12
2.6 Gospodarka i rolnictwo	12
2.7 Kapitał społeczny i ludzki	12
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	12
3.1 Analiza SWOT	12
4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia	15

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW.

1. Charakterystyka miejscowości

1.1 Położenie miejscowości, przynależność administracyjna i powierzchnia

Bardyny są miejscowością położoną w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie braniewskim, w gminie Wilczęta, 5 km na wschód od miejscowości Wilczęta, przy drodze z Wilcząt do Pieniężna. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa elbląskiego. Jest jednym z 13 sołectw należących do Gminy Wilczęta.

Plan Odnowy Miejscowości Bardyny na lata 2012-2020

Położenie gminy Wilczęta w powiecie braniewskim

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: www.gminypolskie.pl

Bardyny położone są w obrębie jednostki geologicznej, zwanej Syneklizą Perybałtycką, nadbudowanej serią utworów paleozoicznych, mezozoicznych oraz trzeciorzędowych. Utwory te przykryte są osadami czwartorzędowymi.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego (J. Kondracki) miejscowość znajduje się w centralnej części podregionu Równina Warmińska nad rzeką Pasłęką. Ukształtowanie terenu miejscowości jest wynikiem działalności lądolodu w czasie zlodowacenia północnopolskiego fazy pomorskiej oraz wód roztopowych i wód związanych z siecią rzeczna. Szeroka i obficie zalesiona Dolina Rzeki Pasłęki, stanowi obecnie element międzynarodowego systemu ochrony przyrody ECONET – Polska. Oceniając położenie geograficzne, uwagę zwraca fakt ciekawego zróżnicowania rzeźby terenu związanej z:

- Doliną Pasłęki wraz z bogatym systemem dolin bocznych,
- strefą krawędzi Wysoczyzny Elbląskiej w południowo – zachodniej części gminy (na granicy z gminą Młynary),
- kulminacją wysoczyzny falistej w środkowej części gminy.

Dolina Rzeki Pasłęki była ważną historyczną granicą Pogranicza oraz Warmii. Od czasów „pokoju toruńskiego” (1466 rok) teren gminy należał wraz z gminą Młynary do Prus Książęcych, w odróżnieniu od Warmii i rejonu Elbląga, które weszły w skład należących do Królestwa Polskiego Prus Królewskich. Bardyny leżą w Dolinie rzeki Pasłęki

1.2 Ludność

Sołectwo Bardyny zamieszkuje obecnie 134 osoby w tym 71 kobiet i 63 mężczyzn. Mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym czyli do 18 roku życia miejscowość zamieszkuje 29 osób, w wieku produkcyjnym – 86 osób, a wieku po produkcyjnym – 19 osób.

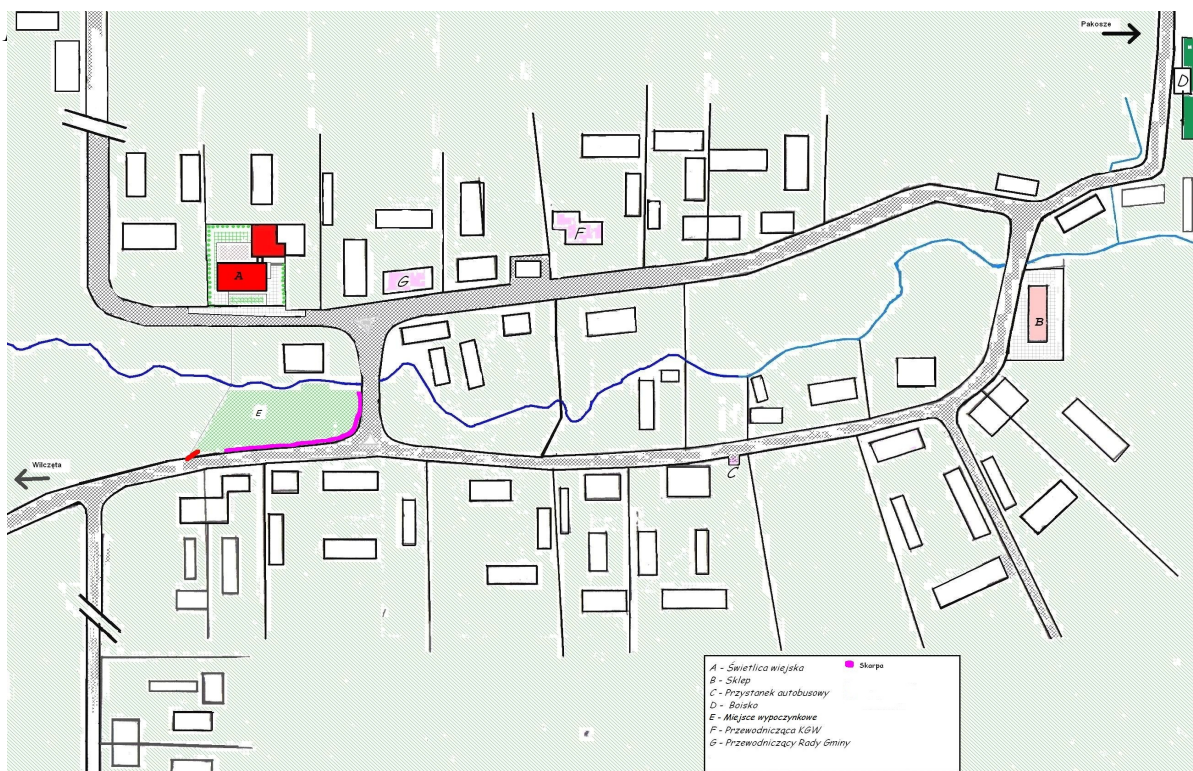
1.3 Historia

Bardyny- Baarden/Barcie były lokalizacją niemiecką na tak zwanym surowym korzeniu tzn powstały od podstaw na terenie niezagospodarowanym. W 1427 roku komtur pasłęcki Heinrich Reuss von Pluen przekazał wieś w lenno Hansowi von Lacken. We wsi znajdował się wtedy młyn. W czasach pruskich wieś była bardzo bogata, znana z hodowli koni. Bogactwo wsi miało podkreślić fakt znalezienia krótko przed I wojną światową na terenie jednego z tutejszych gospodarstw, garnca z zawartością 17 kawałków złota i znacznych ilości srebra. Przed I wojną mieszkał i pracował tu kowal, stelmach, szewc, stolarz i 3 krawcowe. Pierwszym nauczycielem był krawiec, który nauczał dzieci w swym domu. W 1855 roku wybudowano na tym miejscu nową szkołę, budynek istnieje do dnia dzisiejszego.

1.4 Przestrzenna struktura miejscowości.

Bardyny leżą wzdłuż drogi powiatowej nr. 1342N Wilczęta – Pieniężno. Miejscowość posiada dwie ulice tworzące owal, wokół którego rozmieszczone są budynki mieszkalne. Przez środek wsi przepływa struga zwana Bardynką i wpada do rzeki Pasłęki.

Bardyny leżą w odległości od strony Elbląga (ok. 30 km) i Braniewa (ok. 25 km)

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1 Zasoby przyrodnicze

Wokół wsi znajduje się wiele terenów zielonych i lasów. W pobliżu wsi płynie druga, co do wielkości rzeka Mazur – Pasłęka o długości 211 km, z czego 209 km to rezerwat „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”. Tereny wokół rzeki objęte są także „Naturą 2000”. W 1905 r. na rzece Pasłęce został wybudowany most, o jego zdobycie toczyły się zacięte walki w trakcie II wojny światowej. Został on wysadzony w 1945 r., a jego pozostałości leżą do dziś w korycie rzeki. Rzeka skrywa również pozostałości po zaporze zniszczonej podczas II wojny Światowej. Wzdłuż rzeki ciągnie się linia umocnień i bunkrów ukrytych w pobliskim lesie i okolicznych polach. Do dnia dzisiejszego Bardyny odwiedzają poszukiwacze skarbów, mając nadzieję znalezienia „pozostałości wojennych”. Nieopodal wsi biegnie również Szlak Kopernikowski.

Położenie przy turystycznej trasie Elbląg – Młynary – Pieniężno- Lidzbark Warmiński – predysponuje gminę Wilczęta i wieś Bardyny do rozwoju przede wszystkim funkcji obsługi turystyki krajoznawczej, kwalifikowanej oraz agroturystyki i ekoturystyki.

2.2 Dziedzictwo kulturowe

Mieszkańcy Bardyn to w 100% ludność napływowa z Kresów, przymusowo wysiedlona podczas „Akcji Wisła”. Są to głównie ludzie z Lubelszczyzny, Lwowa z terenu Bieszczad. Większość zabudowań jest pozostałością po poprzednich mieszkańcach, są to domy z przed 1939 roku.

2.3 Obiekty i tereny

W pobliżu Bardyn przebiega Szlak Kopernikowski.

W 1905 r. na rzece Pasłęce nieopodal Bardyn został wybudowany most, o jego zdobycie toczyły się zacięte walki w trakcie II wojny światowej. Został on wysadzony w 1945 r., a jego pozostałości leżą do dziś w korycie rzeki. Rzeka skrywa również pozostałości po zaporze zniszczonej podczas II wojny Światowej. Wzdłuż rzeki ciągnie się linia umocnień i

bunkrów ukrytych w pobliskim lesie i okolicznych polach. Do dnia dzisiejszego Bardyny odwiedzają poszukiwacze skarbów, mając nadzieję znalezienia „pozostałości wojennych”.

Pozostałości po moście

2.4 Infrastruktura społeczna

W Bardynach nie funkcjonuje żadna placówka edukacyjna. Miejscowe dzieci i młodzież uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Nowicy oraz Gimnazjum Publicznego w Wilczętach, korzystając z systemu dowozu uczniów opartego o tabor gminny. Starsza młodzież, po ukończeniu gimnazjum kontynuuje naukę w szkołach w Pasłęku, Elblągu, Braniewie (czynnik decydujący o wyborze stanowi dostępność komunikacyjna). Najczęściej wybór pada na technika profilowane, licea ogólnokształcące oraz szkoły zawodowe. Po zakończeniu edukacji na poziomie szkół średnich nieznaczny odsetek absolwentów kontynuuje naukę na uczelniach wyższych.

Instrument towarzyszący wyrównywaniu szans edukacyjnych i podnoszeniu jakości kształcenia na poziomie gminy powinien być wdrażany poprzez program pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych, którym trudna sytuacja materialna uniemożliwia rozwój edukacyjny. Dodatkowo pomocą stypendialną należy objąć uczniów szkół ponadgimnazjalnych w przypadku, których dalsza edukacja wiąże się z czasowym zamieszkaniem w bursach i internatach szkolnych, ulokowanych poza granicami gminy Wilczęta. Pomoc tego rodzaju będzie miała szczególnie istotne znaczenie w sytuacjach, gdy barierą w dostępie do szkolnictwa ponadgimnazjalnego jest brak środków finansowych na kontynuację nauki.

Na poziomie miejscowości należy wdrożyć mechanizmy promujące wiedzę, które przyczynią się do wsparcia procesu kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Przedmiotowe działanie wymaga dostosowania i modernizacji istniejącej bazy lokalowej. Wsparciem powinni zostać objęci także dorośli mieszkańcy wsi, którzy z powodu dezaktualizacji posiadanych umiejętności, pozostają poza rynkiem pracy (szkolenia, kursy).

Od 2008 roku we wsi mamy nowo postawiony budynek pełniący rolę Wiejskiego Centrum Kultury.

Wiejskie Centrum Kultury w Bardynach

Usługi z zakresu opieki medycznej dla mieszkańców miejscowości Bardyny świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wilczęta - Spółka Jawna Elżbieta Kardasz-Kopytko i Wspólnicy w Wilczętach. W ramach ośrodka funkcjonuje:

- gabinet medycyny szkolnej,
- gabinet pielęgniarstwa środowiskowo - rodzinnej,
- gabinet położniczo środowiskowo - rodzinnej,
- gabinet zabiegowy,
- poradnia lekarza podstawowej opieki medycznej.

W ramach NZOZ mieszkańcy Bardyn korzystać mogą również z opieki medycznej w przychodni w Młynarach, gdzie oprócz ww. funkcjonuje:

- poradnia ginekologiczno - położnicza,
- punkt szczepień.

Lecznictwo stacjonarne zamknięte i część otwartego leczenia specjalistycznego realizowane jest przez Szpital Powiatowy w Pasłęku oraz placówki medyczne w Elblągu i Braniewie.

2.5 Infrastruktura techniczna

2.5.1 Drogi

Bardyny leżą przy drodze powiatowej nr 1342 N,

2.5.2 Wodociągi

Bardyny w wodę zaopatruje ujęcie w Wilczętach.

2.5.3 Kanalizacja

Miejscowość Bardyny nie posiadają jeszcze własnej sieci kanalizacyjnej.

2.6 Gospodarka i rolnictwo

Bardyny to wieś rolnicza, znajdują się tu 30 gospodarstw domowych z czego tylko jedno nigdy nie było związane z rolnictwem, rolnicy zajmują się uprawą zbóż, hodują bydło i trzodę chlewną.

2.7 Kapitał społeczny i ludzki

Po wojnie we wsi założono Koło Gospodyń Wiejskich, które przez lata angażowało się w rozwój wsi. W 2007r reaktywowało się i wznowiło działalność, organizując zajęcia pozalekcyjne, imprezy kulturalne, festyny. Grupa reaktywacyjna liczyła 15 kobiet, które chciały zacząć coś robić, przywrócić stare zwyczaje i tradycje spotkań.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

3.1 Analiza SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej *informacji o danej sprawie* na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S** (*Strengths*) – **mocne strony**: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – **słabe strony**: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – **szanse**: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – **zagrożenia**: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY:

- ✓ walory przyrodnicze
- ✓ duża ilość gruntów przeznaczonych do zagospodarowania
- ✓ wysoka aktywność mieszkańców wsi
- ✓ Znaczny udział osób w wieku produkcyjnym w populacji
- ✓ Dostępność infrastruktury sportowej.

SŁABE STRONY:

- ✓ brak zakładów pracy
- ✓ utrudniony dostęp do opieki zdrowotnej (specjalistycznej)
- ✓ brak kanalizacji
- ✓ brak bazy turystyczno – noclegowej
- ✓ brak miejsca spotkań na wolnym powietrzu, np. wiata
- ✓ niewystarczające połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami, Elbląg, Braniewo, Pasłęk
- ✓ Brak ofert aktywnego spędzania wolnego czasu oraz rozwoju intelektualnego młodzieży.
- ✓ Brak wystarczającej oferty w zakresie dostępu do bezpłatnego Internetu dla wszystkich mieszkańców.
- ✓ Rozwiązania infrastrukturalne niedostosowane obowiązujących standardów (konieczność budowy infrastruktury kanalizacyjnej)

SZANSE:

- ✓ powstanie bazy turystycznej, eko- i agroturystycznej
- ✓ powstanie placu spotkań z wiatą i miejscem na ognisko
- ✓ pozyskanie funduszy unijnych na priorytetowe zadania inwestycyjne
- ✓ promocja miejscowości
- ✓ rozwój sfery usługowej miejscowości
- ✓ Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla najmłodszych
- ✓ Poprawa warunków życia ludności poprzez inwestycje w podstawową infrastrukturę.

- ✓ Wykorzystanie do ogrzewania pomieszczeń energii przyjaznych środowisku, w tym ze źródeł odnawialnych.
- ✓ Aktywizacja zawodowa i społeczna oraz dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do wymogów rynku pracy.
- ✓ Budowa, remont dróg gminnych i powiatowych oraz remont mostów

ZAGROŻENIA:

- ✓ słabe zainteresowanie sektorem agroturystycznym wśród mieszkańców i turystów
- ✓ starzejące się społeczeństwo
- ✓ emigracja młodych ludzi ze wsi do miast
- ✓ zanikanie kultury
- ✓ Spadek aktywności i zanik więzi społecznych.
- ✓ Degradacja wartości przyrodniczych w wyniku niewłaściwej gospodarki rolniczej
- ✓ Pogłębiająca się zapaść edukacyjna dzieci i młodzieży, wzrost zachorowań i wad postawy.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia

Tytuł przedsięwzięcia - Nazwa	Poprawa estetyki wsi i jakości życia mieszkańców.
Cel	Zwiększenie atrakcyjności wsi i podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży oraz poprawienie jakości życia . Zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu.
Opis przedsięwzięcia - Przeznaczenie	W Bardynach nie ma miejsca, gdzie mieszkańcy mogliby spędzać wolny czas organizując spotkania i imprezy plenerowe. W tym celu planuje się wydzielenie i zagospodarowanie części terenu w zachodnio brzeżnej części wsi. Planuje się : -wybudowanie wiaty wraz z zakupem ławek, stołów, -obudowanie ogniska -wyrównaniem terenu -postawienie tablic informacyjnych z planem wsi -postawienie płotu wokół krzyża

Plan Odnowy Miejscowości Bardyny na lata 2012-2020

	-zagospodarowanie przestrzeni wokół przystanku autobusowego - budowa kanalizacji ze zbiornikiem bezodpływowym Utworzone miejsce spotkań umożliwi organizację większych imprez wiejskich, co będzie stanowić uzupełnienie funkcji kulturalno – rozrywkowej WCK.
Harmonogram realizacji	2012r. – 2020r.
Wartość szacunkowa	650 000,00zł
Ostateczni beneficjaci	mieszkańcy wsi Bardyny,

Tytuł przedsięwzięcia - Nazwa	Modernizacja i doposażenie Wiejskiego Centrum Kultury
Cel	Uzupełnienie oferty WCK dla mieszkańców oraz zapewnienie miejsca spotkań dzieci i młodzieży połączone z zabawą, nauką i wypoczynkiem oraz wpajanie i umożliwienie uprawiania turystyki związanej z regionem.
Opis przedsięwzięcia - Przeznaczenie	<p>Celem projektu jest dokończenie modernizacji budynku WCK w postaci zagospodarowania piętra w starej części WCK. A przede wszystkim :</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa schodów na piętro - wykonanie sanitariatów - wykonanie prac wykończeniowych w pomieszczeniach na piętrze - wykonanie zadaszenia nad schodami głównymi - remont przeszklonej przejściówki pomiędzy budynkami -zadaszenie tarasu <p>Planowana inwestycja planuje również zakup wyposażenia do świetlicy</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2* zestaw komputerowy z oprogramowaniem (monitor, klawiatura, myszka, jednostka centralna, system operacyjny Windows) - biurko komputerowe wraz z krzesłem - regały - meble -biurka - krzesła - stałe łącze internetowe - gry interaktywne - zestaw nagłośnieniowy (2kolumny + 2 mikrofony bezprzewodowe+ wzmacniacz)
Harmonogram realizacji	2012r. -2020.
Wartość szacunkowa	500 000,00zł
Ostateczni beneficjaci	mieszkańcy wsi Bardyny,

Plan Odnowy Miejscowości Bardyny na lata 2012-2020

Tytuł przedsięwzięcia - Nazwa	Budowa i remont dróg i mostów wraz z założeniem ekologicznego oświetlenia w Bardynach
Cel	Poprawa infrastruktury drogowej przyczyniającej się do poprawy warunków życia mieszkańców.
Opis przedsięwzięcia - Przeznaczenie	Realizacja inwestycji przewiduje: - gruntowną poprawę stanu technicznego istniejących dróg gminnych, - budowę chodnika wzdłuż drogi gminnej - gruntowną poprawę stanu technicznego drogi powiatowej - gruntowną poprawę stanu technicznego mostów znajdujących się w o obrębie wsi Bardyny - założenia oświetlenia ekologicznego Realizacja inwestycji korzystnie wpłynie na poprawę wizerunku miejscowości oraz bezpieczeństwo mieszkańców poruszających się drogami. Zadanie wpłynie na poprawę standardu życia mieszkańców. Konsekwencją będzie poprawa ruchu kołowego i funkcjonalności ruchu pieszego, a także polepszenie estetyki przestrzeni.
Harmonogram realizacji	2012r. – 2020r.
Wartość szacunkowa	1 000 000,00zł
Ostateczni beneficjaci	mieszkańcy wsi Bardyny,

Tytuł przedsięwzięcia - Nazwa	Organizacja szkoleń, warsztatów oraz zajęć mających na celu aktywizację i zagospodarowanie wolnego czasu
Cel	Podniesienie aktywizacji społeczności lokalnej.
Opis przedsięwzięcia - Przeznaczenie	Zagospodarowanie wolnego czasu różnych grup mieszkańców poprzez organizację zajęć tematycznych i kół zainteresowań, w szczególności: dzieci i młodzieży(np. szkoła tańca, kurs karate, zajęcia korekcyjne) kobiet(np. hafciarstwo, szydełkowanie, zajęcia kulinarne, szkolenia z agroturystyki) .
Harmonogram realizacji	2012r. – 2020r.
Wartość szacunkowa	20 000,00 (w zależności od zapotrzebowania)
Ostateczni beneficjaci	mieszkańcy wsi Bardyny,

Plan Odnowy Miejscowości Bardyny na lata 2012-2020

Tytuł przedsięwzięcia - Nazwa	Organizacja kursów i szkoleń dla dorosłych
Cel	Podniesienie aktywizacji społeczności lokalnej.
Opis przedsięwzięcia - Przeznaczenie	Obecnie mieszkańcy mają ograniczoną możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji. Rynek pracy wymusza konieczność podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i niejednokrotnie zmusza do przekwalifikowania.
Harmonogram realizacji	2012r. – 2020r.
Wartość szacunkowa	20 000,00 zł (w zależności od zapotrzebowania)
Ostateczni beneficjaci	mieszkańcy wsi Bardyny,